

Bruselj, 13. februar 2026
(OR. en)

6300/26

COH 26

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. dok. Kom.: 16432/25 + ADD 1
Zadeva: Sklepi o agendi EU za mesta
– *odobritev*

1. Generalni sekretariat Sveta je 3. decembra 2025 prejel Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom: „Agenda EU za mesta: spodbujanje rasti in blaginje“.
2. Komisija je sporočilo 8. januarja 2026 predstavila na seji Delovne skupine za strukturne ukrepe in najbolj oddaljene regije.
3. Delovna skupina za strukturne ukrepe in najbolj oddaljene regije je osnutek sklepov Sveta obravnavala na sejah 20. januarja 2026 ter 3. in 13. februarja 2026. Delegacije so dosegle načelni dogovor o osnutku sklepov Sveta iz priloge k temu dopisu.
4. Odbor stalnih predstavnikov naj Svetu priporoči, da odobri sklepe Sveta iz priloge k temu dopisu.

OSNUTEK SKLEPOV SVETA

o Sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom: „Agenda EU za mesta: spodbujanje rasti in blaginje“

SVET EVROPSKE UNIJE:

1. POZDRAVLJA sporočilo iz leta 2025 z naslovom: „Agenda EU za mesta: spodbujanje rasti in blaginje“, v katerem je opredeljen strateški okvir za krepitev teritorialne in mestne razsežnosti politik EU, pri čemer mesta veljajo za ključne akterje pri uresničevanju prednostnih ciljev EU ter ciljev EU na področju konkurenčnosti in kohezije; OPOZARJA na pomen nadaljevanja urbane agende EU ter lokalnega in celostnega razvoja mest v okviru ureditve EU za upravljanje na več ravneh ter SE STRINJA, da je treba pri oblikovanju in izvajanju ustreznih politik EU ter nacionalnih in podnacionalnih politik obravnavati stališča mest, pri tem pa upoštevati raznolikost sistemov upravljanja mest in spoštovati pristojnosti držav članic;
2. UGOTAVLJA, da približno 75 % prebivalstva EU živi v mestih in na mestnih območjih, ki se spopadajo z velikimi izzivi, med katerimi so pomanjkanje stanovanj, socialna izključenost in tveganje revščine, visoki stroški energije, problemi glede varnosti, demografski izzivi in izzivi mobilnosti, posledice podnebnih sprememb, onesnaževanja in degradacije okolja ter blažitev teh posledic;
3. POUDARJA, da lokalni in regionalni organi izvajajo približno 70 % zakonodaje EU ter so zato ključni za uresničevanju ciljev politike EU in učinkovito izvajanje.

Mesta in politike EU

4. SE ZAVEDA, da vsa mesta – ne glede na velikost – pomembno prispevajo h konkurenčnosti, inovativnosti in trajnostnemu razvoju EU, saj privabljajo talente, spodbujajo podjetništvo, podpirajo strateške vrednostne verige in naložbe ter zagotavljajo javne storitve splošnega pomena;
5. POU DARJA, da so mesta in njihova funkcionalna mestna območja ključna pri utrjevanju socialne vključenosti, inovacij, ekonomske, socialne in teritorialne kohezije, saj omogočajo sprejemanje celostnih lokalnih rešitev na področjih, kot so stanovanja, kulturna dediščina in turizem, podjetništvo in zaposlovanje, boj proti revščini, zagotavljanje izobraževanja in dostopa do storitev, s čimer prispevajo k zmanjšanju neenakosti in spodbujajo vključujočo rast;
6. SE ZAVEDA vloge, ki jo imajo mesta – v okviru svojih pristojnosti – pri zagotavljanju varnosti javnih prostorov, civilni zaščiti, vzdrževanju storitev, krepitvi družbene odpornosti ter preprečevanju dezinformacij in hibridnih groženj; POU DARJA, da je treba pri urbanističnem načrtovanju upoštevati potrebo po odpornosti na okoljska, socialna in varnostna tveganja ter pripravljenost na krize, kar bi dosegli s pametno in vključujočo zasnovo, pa tudi strategijami za prilagajanje podnebnim spremembam, ter OPOZARJA na potrebo po naložbah v pripravljenost mest, da se preprečijo prihodnji okoljski pretresi in varnostne grožnje ter ublažijo njihove posledice;
7. POZDRAVLJA nedavno sprejeti evropski načrt za cenovno dostopna stanovanja, v katerem je med drugim poudarjeno, da so mesta še posebej izpostavljena pritiskom zaradi stanovanjske krize, poleg tega pa določena področja ukrepanja in pobude EU, s katerimi bi okrepili njihovo vključenost in vlogo; POZIVA k nadaljevanju prizadevanj za izboljšanje dostopa do cenovno dostopnih, trajnostnih in vključujočih stanovanj, pri čemer je treba spoštovati pristojnosti držav članic in jih spodbujati k tesnemu sodelovanju;
8. UGOTAVLJA, da mesta in mestna območja pomembno prispevajo k razogljičenju, prilagajanju podnebnim spremembam, varstvu okolja in biotske raznovrstnosti ter prehodu na čisto energijo, med drugim z uvajanjem ukrepov za zmanjšanje emisij; SE ZAVEDA da lahko vsa mesta – ne glede na velikost – pomembno pripomorejo k izboljšanju urbane mobilnosti s spodbujanjem trajnostnih, dostopnih, čistih in učinkovitih multimodalnih prometnih sistemov;

9. OPOZARJA na pomen pobude novi evropski Bauhaus, ki lahko podpira trajnostne prakse od spodaj navzgor v grajenem okolju ter dopolnjuje inovativne rešitve ter tako pozitivno vpliva na kakovost življenja evropskih državljanov in državljanek;
10. OPOZARJA na čedalje pomembnejšo vlogo mest pri mednarodnem sodelovanju in mestni diplomaciji ter njihov prispevek k dejavnemu uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja iz Agende ZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in Nove urbane agende ZN;
11. OPOZARJA na pomen posvetovanje z mesti – kadar je to ustrezno – v zgodnjih fazah zakonodajnega postopka EU, pri čemer se spoštujejo strukture upravljanja in pristojnosti držav članic, da bi izboljšali pravno urejanje in zmanjšali ovire za izvedbo, s tem ko bi pravila in predpise EU bolje prilagodili mestnim razmeram brez povečanja upravnega bremena za mesta ali države članice.

Mesta in podpora EU

12. POUDARJA prispevek kohezijske politike h krepitvi mestne razsežnosti EU, pri čemer je bilo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj več kot 24 milijard EUR namenjenih trajnostnemu razvoju mest v obdobju 2021–2027, in POUDARJA, da je treba zaradi čedalje večjih izzivov še naprej podpirati mesta; OPOZARJA na dodano vrednost evropske pobude za mesta in URBACT kot pomembnih dopolnilnih instrumentov, ki neposredno podpirata razvoj mest;
13. OPOZARJA, da prinaša vmesni pregled kohezijske politike priložnosti za mesta, med katerimi so prožnost pri obravnavanju vprašanj socialnih, cenovno dostopnih in trajnostnih stanovanj, energetskega prehoda, odpornosti v zvezi z vodo, konkurenčnosti, obrambe ter razvoja spretnosti, pa tudi možnost prenosa sredstev z Evropskega sklada za regionalni razvoj v evropsko pobudo za mesta in pečat odličnosti za evropsko pobudo za mesta;
14. OPOZARJA, da se z mehanizmom za okrevanje in odpornost podpira tudi okrevanje in odpornost mest, zlasti za zeleni in digitalni prehod, pa tudi zagotavljanje javnih storitev ter socialnih in cenovno dostopnih stanovanj;

15. IZPOSTAVLJA vlogo Evropske investicijske banke pri zagotavljanju finančnih sredstev in svetovanja za trajnostni mestni promet, socialna, cenovno dostopna in trajnostna stanovanja, razogljičenje, energetska učinkovitost, krožno gospodarstvo in razvoj zelene infrastrukture, tudi s kombiniranjem financiranja iz virov EU ter nacionalnih in zasebnih virov.

Nadaljnji ukrepi

16. OPOZARJA na potrebo po izboljšanju usklajevanja na ravni EU in nacionalni ravni, poenostavitvi, digitalizaciji in krepitvi zmogljivosti, da bi izboljšali upravljanje mest in naložbene zmogljivosti, ter UGOTAVLJA, da morajo številna mesta, zlasti srednja in manjša, premagati nesorazmerno večje upravne in finančne ovire, ki omejujejo dostop do financiranja EU;
17. OPOZARJA na pomen partnerstev s civilno družbo in zasebnim sektorjem ter PONOVRNO POUČARJA, da je treba prednostne naloge mest vključiti v ustrezne instrumente EU za spodbujanje celostnega, vključujočega in trajnostnega razvoja;
18. POZIVA Komisijo, naj ob navezovanju na urbano agendo EU in Teritorialno agendo 2030 še naprej krepiti teritorialno in mestno razsežnost ustreznih politik EU; POZIVA Komisijo, naj v nenehnem dialogu z državami članicami, tudi na regionalni in lokalni ravni, poskrbi za jasno dopolnjevanje in soobstoj agende EU za mesta in urbane agende EU, hkrati pa za njuno skladnost ter preprečevanje podvajanja, prekrivanja in obstoja vzporednih struktur;
19. POZDRAVLJA vzpostavitev spletnega portala EU za mesta in njegovo predlagano vključitev v prihodnjo platformo EU za mesta, ki naj bi olajšal dostop do pobud EU in sodelovanje med mesti, tudi z deležniki na področju razvoja mest, ter na ravni EU;
20. OPOZARJA, da je treba dolgoročno podpirati celostni razvoj mest in se pri tem opirati na tisto, kar je bilo doseženo doslej, kot je opisano v agendi EU za mesta.
21. PONOVRNO POTRJUJE, da so mesta nepogrešljivi partnerji pri oblikovanju politik EU in bi morala biti – kadar je to ustrezno – vključena v dialog, posvetovanje in postopke izvajanja z evropskimi institucijami.